

شناسائی موانع و چالش‌های اجرای تحقیقات در واحدهای آموزشی استان البرز

دکتر رمضان جهانیان^۱، سید حسام الدین بلادی نژاد^۲

چکیده

این پژوهش باهدف شناسائی موانع و چالش‌های اجرای تحقیقات در واحدهای آموزشی استان البرز، به روش توصیفی از نوع پیمایشی اجرا شد. جامعه آماری پژوهش شامل ۲۲۰ نفر از مدیران مدارس بوده که ۱۶۶ نفر به صورت تصادفی با استفاده از فرمول کوکران انتخاب گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته‌ای است که شامل ۲۱ سوال با مقیاس چهارگزینه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم - موافقم - مخالفم - کاملاً مخالفم) تهیه گردید. نتایج بدست آمده حاکی از این است که مهمترین موانع و چالش‌های اجرای پژوهش در مدارس به ترتیب درجه اهمیت عبارتند از: نقص قوانین و مقررات، کمبود بودجه و امکانات، عدم حمایت جدی از پژوهشگران، ناکارآمدی شیوه آموزشی و ارزشیابی و عدم بکارگیری یافته‌های پژوهشی در واحدهای آموزشی هستند.

واژگان کلیدی: پژوهش، مدرسه، موانع

مقدمه

بخش عظیمی از جمعیت کشور را دانش آموزان و کادر آموزشی مدارس تشکیل می‌دهند. بر هیچ کس پوشیده نیست که قابلیت‌های چنین جمعیتی به عنوان نیروی انسانی فعال می‌تواند در جهت رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی جامعه تأثیرگذار باشد. چنانچه خروجی‌های این مجموعه با روحیه پژوهشگری و اندیشه ورزی تشکیل و رشد یافته باشند، در توسعه کشور سهم

۱- استادیار مدیریت آموزشی، گروه مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، کرج، ایران.
Email: ramezan.jahanian@kia.ac.ir

۲- کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و مدیرمدرسه راهنمایی سما واحد کرج

بسزایی را عهده دار خواهند بود. علت کم رنگی پژوهش در مدارس مربوط به عدم نیاز و ناباوری به نقش حیاتی تحقیقات در توسعه نظام اجتماعی است. (مطلق ۱۳۸۷)

پارسانیا (۱۳۹۰) براین باور است که، اگر آموزش و پرورش بخواهد مدارس را در یک فرایند رو به جلو حرکت دهد راهی جز اهمیت دادن به تحقیق و پژوهش در مدرسه ندارد. زیرا تنها در این حالت است که می‌تواند خروجی مناسبی از مدارس داشته باشد و از ظرفیتهای موجود آن به خوبی استفاده نماید تا نیروی موجود در آن هرز نرود. برای توسعه فرهنگ پژوهش در مدارس ابتدا باید در نظام کنونی آموزش و پرورش کشورمان تجدید نظر اساسی صورت پذیرد و در واقع جهت هرگونه تغییر اساسی در روند تربیت دانش آموزان در برنامه‌های آموزشی مدارس و شیوه مدیریت آن بازنگری، جدی اجتناب ناپذیر است.

در مدارس هزاره سوم، نوآوری و خلاقیت و گرایش به پژوهش، محور اصلی آموزش‌ها خواهد بود. در کشورهای پیشرفته استفاده از امر تحقیق که از سنین پایین آغاز می‌شود، فراگیران راه و روش درست فکر کردن و چگونه عمل کردن را یاد می‌گیرند. اما در ایران نظام آموزشی مبنی بر محفوظات است و دانش آموزان پژوهشگر و کنجکاو تربیت نمی‌شوند. دانش آموزان عادت دارند کتاب را حفظ کرده و امتحان بدهند ولی هیچ‌گاه در بکارگیری افکار خود سعی نمی‌کنند. (جلالی فر ۱۳۸۵)

امروزه بار مسوولیت گسترش فرهنگ پژوهش در سطح جامعه بر دوش معلمان است. معلم نخستین مشعل دار پیشرفت فکری دانش آموزان است مراکز تربیت معلم در تربیت معلمان باید به گونه ای عمل کنند که روحیه پژوهش و تحقیق را در آنها تقویت و گسترش دهند و در واقع معلمان کارآمد و علاقمند به پژوهش اساسی ترین رکن در موفقیت توسعه فرهنگ پژوهش در مدرسه اند. (ایرانی ۱۳۸۲).

سیف الهی (۱۳۷۴) معتقد است، تا زمانی که در جامعه امکانات اولیه تحقیق (یعنی وجود بستر سالم در زمینه‌های نیروی انسانی کارآمد، دستگاه‌های اجرایی، برنامه ریزی و تحقیقاتی، بودجه و اعتبار مورد نیاز، قوانین و مقررات راهگشا، ابزار و وسایل واحدهای اطلاعاتی و...) مهیا نباشد فعالیت‌های تحقیقاتی به بار نخواهد نشست و از نتایج آن آنگونه که باید و شاید استفاده بهینه به عمل نخواهد آمد. به دلیل عدم وجود دستگاه و متولی مشخص در کشور نیاز سنجی پژوهشی انجام نمی‌شود از این رو هزینه‌های هنگفتی که بعضاً صرف انجام امور تحقیقاتی شده است نه تنها نیازی از مسایل موجود در آن دستگاه را حل نمی‌کند چه بسا هر موضوع چندبار بیهوده بررسی و کندوکاو شود. (شیرکوند ۱۳۸۷).

طرخان (۱۳۸۵) در بررسی موانع پژوهش، پنج محور موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع اقتصادی، موانع سازمانی، موانع آموزشی و موانع فردی را ارائه نمودند.

بیگ زاده (۱۳۸۰) در بررسی موانع پژوهش به عامل ذهنیت منفی نسبت به پژوهش اشاره دارد. معین (۱۳۷۲) آسیب پذیری آموزش و پژوهش را ناشی از عواملی نظیر "غلبه مشکلات اقتصادی و معیشتی بر اشتغالات علمی و آموزشی، تراکم برنامه‌های آموزشی استادان، کم رنگ شدن ویی توجهی تحقیقات کار بردی در علوم انسانی، به روز نبودن آموزش استادان، نهادینه نشدن فرهنگ و نظام اطلاع رسانی و کم شدن تسهیلات پژوهش" می‌داند.

فضیلت خواه (۱۳۸۳) در بررسی موانع و مشکلات تحقیقات اجتماعی در کشور نشان داد که ۷۸/۵ درصد نمونه مورد مطالعه را مشکل مالی، ۵۰ درصد عدم دسترسی به اطلاعات و اسناد، ۷۵/۵ درصد کمی ارتباط سازمان ها و نهادها با مراکز پژوهشی و ۷۳/۵ درصد پائین بودن سهم حق التحقیق را جزء موانع پژوهشی است.

صدری، (۱۳۷۳) در بررسی وضعیت و روند گسترش تحقیقات آموزشی نشان داد که، کم بها دادن به پژوهش، موانع مالی و اداری، عدم وجود بودجه مستقل، کمبود منابع اطلاعاتی از جمله موانع پژوهش هستند.

رمضان زاده (۱۳۸۳) در مطالعه موانع کار بست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش به موانع انسانی، موانع ارتباطی، موانع سازمانی، موانع روش شناسی، موانع اجتماعی اشاره نموده است. صافی (۱۳۸۰) در تحقیق خویش، محدودیتهای پژوهشی کشور را به عوامل، قانونی و مقرراتی، علمی و اطلاعاتی، ارتباطاتی، مالی، سازماندهی و ابزاری دسته بندی کرده است.

هداوندی (۱۳۸۳) چالش‌های اساسی پژوهش و توسعه علمی در ایران را شامل: موانع سیاسی، فرهنگی، مدیریتی، اطلاع رسانی، بودجه و اعتبارات، مشارکت با بخش خصوصی، ساختار تحقیقاتی مراکز علمی و دانشگاهی، انگیزه پژوهشگران، دولتی بودن پژوهش و نیروی پژوهشگری دانند.

کمالی (۱۳۸۵) در تحقیق خویش نشان داد که، مشکلاتی از جمله نوع ساختار سازمانی و اداری، مشارکت ضعیف سازمانهای مردمی و بهره برداران در امر تحقیق، اعتماد ضعیف مدیران به تحقیقات، ضعف آیین نامه‌های تشویقی، آموزش‌های ضعیف و نامناسب محققان، تأکید بر کمیّت به جای کیفیت در انجام تحقیقات و ضعف فرهنگ انجام کار گروهی بر سر راه انجام تحقیق وجود دارند.

قورچیان (۱۳۸۳) در مطالعات خود، اشاعه و نهادینه کردن فرهنگ پژوهش در نظام آموزش و مدیریت کشور به ویژه در دوران ابتدایی، تحصیل و ترویج فرهنگ خود تنظیمی پویا در مراکز دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی را از مهمترین راهکارهای توسعه تحقیقات می‌داند.

تجری (۱۳۸۲) در بررسی موانع فعالیتهای تحقیقاتی در دانشگاههای علوم انسانی نشان داد که، عدم کاربست نتایج تحقیقات در بهبود و اصلاح مشکلات جامعه را بیشترین مانع پژوهش است. از نظر وی عدم کاربست نتایج پژوهش تنها یک مانع قلمداد نمی‌شود بلکه پیامد منفی است که حاصل مشکلات پیچیده نظام پژوهشی است و در نهایت خود به عنوان مانع کاهنده مؤثر بر انگیزه‌های پژوهشگران بر روند فعالیتهای تحقیقاتی اثر بازدارنده دارد.

برناردین (۱۹۹۶) در تحقیقات خویش نشان داد که، که یک معلم زمانی می‌تواند در انجام وظیفه آموزشی خود موفق باشد که محقق خوبی نیز باشد .

هاینس و هاینس (۱۹۹۸) نشان دادند که، کمبود امکانات و تجهیزات، مقررات دست و پاگیر اداری، نداشتن احساس مثبت مدیران اجرایی به فواید تحقیقات، مشغله کاری زیاد، عدم دسترسی به منابع اطلاعاتی، نبود بودجه مناسب، پایین بودن حق تحقیق، مراحل دشوار و طولانی دریافت بودجه طرحهای پژوهشی، فقدان مهارتهای پژوهشی را از جمله موانع انجام پژوهش دانسته اند .

کوترلیک و همکارانش (۲۰۰۲) در پژوهش خود دسترسی به منابع اطلاعاتی را یکی از عوامل تأثیرگذار در مشارکت افراد در فعالیتهای علمی و پژوهشی بیان کرده اند .

اروپا (۲۰۰۳) نشان داد که موانعی همچون نبود ساختار توسعه یافته در مدیریت نتایج پژوهشها، بی اعتمادی برخی از محققین در استفاده از نتایج تحقیقات و نا آشنایی بسیاری از کارکنان دانشگاه با واقعیتهای اقتصادی تحقیق و پژوهش را مورد شناسایی قرار داد.

همسلی-برون (۲۰۰۴) نشان داد که عواملی از جمله قابلیت دسترسی به نتایج تحقیق، اطمینان و اعتبار کم تحقیق، شکاف بین محققان و استفاده کنندگان و عوامل سازمانی از اصلی ترین موانع به کار گیری یافته‌های پژوهش به شمار می‌روند .

کستل (۱۹۹۸) در تحقیقات خویش نشان داد که، در دسترس بودن اطلاعات، توانایی اختصاص زمانی برای انجام تحقیق، اطمینان از کاربردی بودن نتایج پژوهش و بهبود جو همکاری بین پژوهشگران، از جمله عوامل تسهیل کننده امر پژوهش هستند.

فرضیه‌های تحقیق:

- ۱- بین شیوه آموزشی و ارزشیابی فعلی مدارس با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین حمایت مالی از پژوهشگران و دل‌بستگی آنها به انجام کار تحقیق رابطه‌ی معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین پایگاه اجتماعی پژوهشگران و تکریم و احترام عملی به آنها با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد .
- ۴- بین میزان بودجه وامکانات با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد .
- ۵- بین میزان دسترسی پژوهشگران به منابع علمی و مراکز اطلاع رسانی با اجرای فعالیت‌های پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد .
- ۶- بین بکارگیری یافته‌های پژوهش با حل مشکلات مدرسه با تسهیل و تسریع کار پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۷- بین بوروکراسی و قوانین و مقررات حاکم بر تحقیقات، با تسهیل و تسریع کار پژوهش رابطه معنی داری وجود دارد .

روش تحقیق

این پژوهش با هدف شناسایی موانع و چالش‌های اجرای تحقیقات در واحدهای آموزشی استان البرز، به روش توصیفی از نوع پیمایشی اجرا شد. جامعه آماری پژوهش شامل ۲۲۰ نفر از مدیران مدارس بوده که ۱۶۶ نفر به صورت تصادفی با استفاده از فرمول کوکران انتخاب گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته‌ای است که شامل ۲۱ سوال با مقیاس چهارگزینه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم - موافقم - مخالفم - کاملاً مخالفم) تهیه گردید. روایی آن توسط ۳۰ نفر از استادان دانشگاه بررسی و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرانباخ محاسبه و ضریب پایایی ۰/۸۳ بدست آمده است. در تجزیه و تحلیل داده ها، به منظور بررسی چگونگی ارتباط، بین سیستم آموزشی و شیوه ارزشیابی، حمایت مالی از پژوهشگران ، پایگاه اجتماعی پژوهشگران و تکریم و احترام عملی به آنها، میزان بودجه وامکانات، میزان دسترسی پژوهشگران به منابع علمی و مراکز اطلاع رسانی، بکارگیری یافته‌های پژوهش با حل مشکلات مدرسه و بوروکراسی و قوانین و مقررات حاکم بر تحقیقات، و انجام تحقیقات در واحدهای آموزشی، از آزمون T مستقل، استفاده شده است.

یافته ها

فرض اول: بین شیوه آموزشی و ارزشیابی فعلی مدارس با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری شیوه آموزشی و ارزشیابی

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | |
|------------------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| شیوه آموزشی و ارزشیابی | ۱۶۵ | ۲/۹۳ | ۰/۷۳۱ | ۰/۰۵۷ | ۵۱/۶۷۸ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T مستقل در سطح خطای ۰/۰۵ رابطه‌ی سیستم آموزشی و شیوه ارزشیابی فعلی با فعالیت‌های پژوهشی مورد بررسی قرار گرفت. انحراف معیار کمتر از ۱ بیانگر آن است که پراکندگی کمی بین نظرات پاسخ دهندگان وجود دارد. از آنجا که ($p=0 > 0/05$) به دست آمده، فرض صفر رد می‌شود و به بیانی دیگر با احتمال ۹۵ درصد رابطه معنی دار است و فرض ۱ پذیرفته می‌شود.

فرض دوم: بین حمایت مالی از پژوهشگران و دل‌بستگی آنها به انجام کار تحقیق رابطه‌ی معنی داری وجود دارد.

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری حمایت مالی

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| حمایت مالی | ۱۶۵ | ۳/۰۳ | ۰/۸۶۳ | ۰/۰۶۷ | ۴۵/۲۴۵ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T مستقل رابطه‌ی بین حمایت مالی از پژوهشگران و دل‌بستگی آنها به پژوهش در سطح خطای ۰/۰۵ پرداخته شد. انحراف معیار کمتر از ۱ گویای پراکندگی کم آرای پاسخ دهندگان است. از آنجا که ($p=0 > 0/05$) به دست آمده لذا فرض صفر رد می‌شود به عبارت دیگر با احتمال ۹۵٪ فرض (1) پذیرفته می‌شود یعنی رابطه معنی دار است.

فرض سوم: بین پایگاه اجتماعی پژوهشگران و تکریم و احترام عملی آنها با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه‌ی معنی داری وجود دارد.

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری پایگاه اجتماعی و تکریم

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|------------------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| پایگاه اجتماعی و تکریم | ۱۶۵ | ۲/۸۹ | ۰/۶۸۲ | ۰/۰۵۳ | ۵۴/۴۸۴ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T در سطح 0.05 به رابطه‌ی پایگاه اجتماعی و تکریم و احترام پژوهشگران با انجام فعالیت‌های پژوهشی پرداخته شد. انحراف معیار کمتر از ۱ بیانگر پراکندگی کم بین نظرات پاسخ دهندگان است از آنجا که ($p=0 > 0.05$) به دست آمده. فرض صفر رد می‌شود و فرض (۱) پذیرفته می‌شود.

فرض چهارم: بین میزان بودجه و امکانات با انجام فعالیت‌های پژوهشی رابطه‌ی معنی

داری وجود دارد

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری بودجه و امکانات

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|---------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| بودجه | ۱۶۵ | ۳/۱۶ | ۰/۹۰۸ | ۰/۰۷۰ | ۴۴/۸۰۹ | ۰/۰۰۰ |
| امکانات | ۱۶۵ | ۳/۱۶ | ۰/۸۷۶ | ۰/۰۶۸ | ۴۶/۵۱۷ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T به تفکیک رابطه‌ی بین بودجه با انجام فعالیت‌های پژوهشی از یک طرف و رابطه‌ی بین امکانات با انجام فعالیت‌های پژوهشی از طرف دیگر مورد بررسی قرار گرفت. انحراف معیار کمتر از ۱ هم در بخش بودجه و هم در قسمت امکانات بیانگر پراکندگی کم بین آرای پاسخ دهندگان است از آنجا که هر دو مورد (بودجه- امکانات) ($p=0 > 0.05$) به دست آمده لذا فرض صفر رد می‌شود بنابر این با احتمال ۹۵ درصد می‌توان گفت که با قبول فرض (۱) بین میزان بودجه و امکانات با انجام فعالیت‌های پژوهشی در سطح 0.05 رابطه معنی دار است. به عبارتی هرچقدر بودجه

۸۶ / بررسی تأثیر رنگ آمیزی درمانی بر کاهش اضطراب و بهبود خود انگاره دختران نوجوان عادی و بزهکار

و امکانات مناسب تری در اختیار پژوهشگران قرار گیرد بر وسعت و کیفیت پژوهش‌های آنها افزوده خواهد شد.

فرض پنجم: بین میزان دسترسی پژوهشگران به منابع علمی و مراکز اطلاع رسانی با اجرای فعالیت‌های پژوهشی رابطه‌ی معنی داری وجود دارد. جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری منابع تحقیقاتی

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|----------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| منابع تحقیقاتی | ۱۶۵ | ۳/۰۱ | ۰/۸۴۶ | ۰/۰۶۶ | ۴۵/۸۹۵ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T مستقل رابطه‌ی میزان دسترسی پژوهشگران به منابع علمی و اطلاع رسانی با اجرای فعالیت‌های پژوهشی مورد بررسی قرار گرفت. انحراف معیار کمتر از ۱ بیانگر پراکندگی کم بین نظرات پاسخ دهندگان است.

فرض ششم: بین بکارگیری یافته‌های پژوهش با حل مشکلات مدارس با تسهیل و تسریع کار پژوهشی رابطه‌ی معنی داری وجود دارد.

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری میزان اعتماد و راه حل عملی یافته‌ها

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|--------------------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| بکارگیری یافته‌های پژوهش | ۱۶۵ | ۲/۳۹ | ۰/۷۰۳ | ۰/۰۵۵ | ۴۳/۸۳۰ | ۰/۰۰۰ |
| حل مشکلات مدارس | ۱۶۵ | ۲/۲۷ | ۰/۷۸۰ | ۰/۰۶۱ | ۳۷/۴۲۴ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T مستقل به تفکیک موضوع میزان اعتماد مدیران مدارس به یافته‌های پژوهشی از یک طرف و تأثیر راه‌های عملی یافته‌های پژوهشی در حل مشکلات مدارس از طرف دیگر مورد بررسی قرار گرفت. انحراف معیار بین هر دو مورد (میزان اعتماد- راه حل عملی یافته‌ها) کمتر از

۱ است لذا پراکندگی کمی بین نظرات پاسخ دهندگان وجود دارد و از آنجا که در هر دو مورد (میزان اعتماد- راه حل عملی به یافته ها) $(p=0 > 0/05)$ به دست آمده لذا فرض صفر رد می شود و فرض (۱) پذیرفته می گردد یعنی با احتمال ۹۵ درصد می توان گفت که بین بکارگیری یافته های پژوهشی با حل مشکلات مدارس در سطح ۰/۰۵ رابطه معنی داری وجود دارد لذا فرض ششم پذیرفته می شود و این نظر (تجری) را تأیید می کند که چنین بیان داشته، "عدم کار بست نتایج تحقیق در بهبود و اصلاح مشکلات جامعه بیشتر مانع برای مدیران است. از نظر وی این موضوع نه تنها به عنوان یک مانع محسوب می شود بلکه به عنوان یک عامل بازدارنده بر انگیزه پژوهشگر تأثیر کاهنده داشته است."

فرض هفتم: **بین بوروکراسی اداری و قوانین و مقررات حاکم بر تحقیقات با تسهیل و تسریع کار پژوهشی رابطه معنی داری وجود دارد.**

جدول درجه آزادی و احتمال معنی داری بوروکراسی اداری و جایگاه قانونی پژوهش

| عنوان | درجه آزادی | میانگین | انحراف معیار | خطای معیار میانگین | t | p |
|---------------------|------------|---------|--------------|--------------------|--------|-------|
| بوروکراسی اداری | ۱۶۵ | ۲/۹۹ | ۰/۷۹۰ | ۰/۰۶۱ | ۴۸/۸۲۵ | ۰/۰۰۰ |
| جایگاه قانونی پژوهش | ۱۶۵ | ۳/۲۲ | ۰/۶۸۲ | ۰/۰۵۳ | ۶۰/۸۸۳ | ۰/۰۰۰ |

با استفاده از آزمون T مستقل به تفکیک تأثیر بوروکراسی اداری حاکم بر بودجه تحقیقات از یک طرف و جایگاه قانونی پژوهش در مدارس از طرف دیگر مورد بررسی قرار گرفت. انحراف معیار کمتر از ۱ گویای پراکندگی کم بین نظرات پاسخ دهندگان است. از آنجا که در هر دو مورد (تأثیر بروکراسی- جایگاه قانونی مدارس) رابطه ی $(p=0 > 0/05)$ به دست آمده لذا فرض صفر رد می شود و فرض یک پذیرفته می شود لذا با اطمینان ۹۵ درصد می توان گفت که بین بوروکراسی حاکم بر تحقیقات با تسهیل و تسریع کار پژوهش در سطح ۰/۰۵ رابطه معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که، بین سیستم آموزشی و شیوه ارزشیابی، حمایت مالی از پژوهشگران، پایگاه اجتماعی پژوهشگران و تکریم و احترام عملی به آنها، میزان بودجه وامکانات، میزان

دسترسی پژوهشگران به منابع علمی و مراکز اطلاع رسانی، بکارگیری یافته‌های پژوهش با حل مشکلات مدرسه و بوروکراسی وقوانین ومقررات حاکم بر تحقیقات، وانجام تحقیقات درواحدهای آموزشی، رابطه مثبت ومعناداری وجود دارد. این نتایج با یافته‌های تحقیقات قبلی به شرح زیر همخوانی دارد: طرحان (۱۳۸۵) در بررسی موانع پژوهش، پنج محور موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع اقتصادی، موانع سازمانی، موانع آموزشی و موانع فردی را ارائه نمودند.

معین (۱۳۷۲) آسیب پذیری آموزش و پژوهش را ناشی از عواملی نظیر "غلبه مشکلات اقتصادی ومعیشتی بر اشتغالات علمی و آموزشی، تراکم برنامه‌های آموزشی استادان، کم رنگ شدن وبی توجهی تحقیقات کار بردی در علوم انسانی، به روز نبودن آموزش استادان، نهادینه نشدن فرهنگ ونظام اطلاع رسانی وکم شدن تسهیلات پژوهش" می‌داند. فضیلت خواه (۱۳۸۳) در بررسی موانع ومشکلات تحقیقات اجتماعی درکشورنشان دادکه ۷۸/۵ درصد نمونه مورد مطالعه را مشکل مالی، ۵۰ درصد عدم دسترسی به اطلاعات و اسناد، ۷۵/۵ درصد کمی ارتباط سازمان ها و نهادها با مراکز پژوهشی و ۷۳/۵ درصد پائین بودن سهم حق التحقیق را جزء موانع پژوهشی است. صدری، (۱۳۷۳) در بررسی وضعیت و روند گسترش تحقیقات آموزشی نشان داد که، کم بها دادن به پژوهش، موانع مالی و اداری، عدم وجود بودجه مستقل، کمبود منابع اطلاعاتی از جمله موانع پژوهش هستند.

رمضان زاده (۱۳۸۳) در مطالعه موانع کار بست یافته‌های پژوهشی در آموزش و پرورش به موانع انسانی، موانع ارتباطی، موانع سازمانی، موانع روش شناسی، موانع اجتماعی اشاره نموده. صافی (۱۳۸۰). در تحقیق خویش، محدودیت‌های پژوهشی کشور را به عوامل، قانونی و مقرراتی، علمی و اطلاعاتی، ارتباطاتی، مالی، سازماندهی و ابزاری دسته بندی کرده است. کمالی (۱۳۸۵) در تحقیق خویش نشان داد که، مشکلاتی از جمله نوع ساختار سازمانی و اداری، مشارکت ضعیف سازمانهای مردمی و بهره برداران در امر تحقیق، اعتماد ضعیف مدیران به تحقیقات، ضعف آیین نامه‌های تشویقی، آموزش‌های ضعیف و نامناسب محققان، تأکید بر کمیّت به جای کیفیت در انجام تحقیقات و ضعف فرهنگ انجام کار گروهی بر سر راه انجام تحقیق وجود دارند. قورچیان (۱۳۸۳) در مطالعات خود، اشاعه و نهادینه کردن فرهنگ پژوهش در نظام آموزش ومدیریت کشور به ویژه در دوران ابتدایی، تحصیل و ترویج فرهنگ خود تنظیمی پویا در مراکز دانشگاهی و موسسات آموزش عالی را از مهمترین راهکارهای توسعه تحقیقات می‌داند. هاینس و هاینس (۱۹۹۸) نشان دادند که، کمبود امکانات و تجهیزات، مقررات دست و پاگیر اداری، نداشتن احساس مثبت مدیران اجرایی به فواید تحقیقات، مشغله کاری زیاد، عدم دسترسی به منابع اطلاعاتی، نبود بودجه مناسب، پایین بودن حق تحقیق، مراحل دشوار و طولانی دریافت بودجه طرح‌های پژوهشی، فقدان مهارت‌های پژوهشی را از جمله موانع انجام پژوهش دانسته اند.

کوتریک و همکارانش (۲۰۰۲) در پژوهش خود دسترسی به منابع اطلاعاتی را یکی از عوامل تأثیرگذار در مشارکت افراد در فعالیتهای علمی و پژوهشی بیان کرده اند. همسلی-برون (۲۰۰۴) نشان داد که عواملی از جمله قابلیت دسترسی به نتایج تحقیق، اطمینان و اعتبار کم تحقیق، شکاف بین محققان و استفاده کنندگان و عوامل سازمانی از اصلی ترین موانع به کار گیری یافته‌های پژوهش به شمار می‌روند. کستل (۱۹۹۸) در تحقیقات خویش نشان داد که، در دسترس بودن اطلاعات، توانایی اختصاص زمانی برای انجام تحقیق، اطمینان از کاربردی بودن نتایج پژوهش و بهبود جو همکاری بین پژوهشگران، از جمله عوامل تسهیل کننده امر پژوهش هستند.

منابع

الف - فارسی

۱. ایرانی، یوسف. (۱۳۸۲) روش تحقیق علمی (اقدام پژوهی) با ضمیمه معلم پژوهنده. تهران. لوح زرین.
۲. بیگ زاده، جعفر. (۱۳۸۰). " علل به کار گیری یافته‌های تحقیق " . کار و جامعه، شماره ۴۲ ص ۴۷-۴۱.
۳. پارسا نیا، علیرضا. (۱۳۹۰) برگرفته از مقاله چگونگی توسعه فرهنگ پژوهش در مدارس ۹۰/۱/۱۷.
۴. تجری مریم (۱۳۸۲) بررسی موانع فعالیتهای تحقیقاتی در دانشگاههای علوم انسانی شهر تهران از دیدگاه اعضای هیات علمی "پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی دانشگاه شهید بهشتی به راهنمایی دکتر محمد عینی دوزی سر خاکی .
۵. جلالی فر، علی اکبر. (۱۳۸۵). روزنامه آفتاب ۱۳۸۵/۱۱/۱۱
۶. رمضان زاده، حسن (۱۳۸۳) بررسی موانع و عوامل کاربست یافته‌های پژوهشی توسط دانشگاه ها در دستگاه‌های اجرایی فصلنامه تعلیم و تربیت شماره ۸۰
۷. سیف الهی، سیف الله (۱۳۷۴). اقتصاد سیاسی ایران، مجموعه مقاله و نظرها، تهران پژوهشکده جامعه پژوهشی و برنامه ریزی میزان
۸. شیرکوند، شهرام. (۱۳۸۷). کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی سازمان مدیریت صنعتی تهران، مجله پژوهشگران تیرماه ۸۷ شماره ۱۵ ص ۲۶

۹. صافی، احمد (۱۳۸۰). اهمیت جایگاه پژوهش در آموزش و پرورش تلاش ها چالش ها و سیاستهای آینده " پژوهشنامه آموزش شماره ۳۵
۱۰. صدری، صدر الدین (۱۳۷۳). بررسی وضعیت ورود گسترش تحقیقات آموزشی، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم تربیتی دانشگاه تهران.
۱۱. طراحان، رضا علی (۸۴-۸۵). شناسایی موانع و مشکلات دبیران دبیرستانهای تهران. پایان نامه
۱۲. فضیلت خواه، محسن (۱۳۷۱). بررسی موانع و مشکلات تحقیقات اجتماعی در ایران. پایان نامه کارشناسی، دانشگاه تهران، دانشکده علوم انسانی.
۱۳. قورچیان، نادر قلی. (۱۳۸۳). آسیب شناسی و آسیب زدایی پژوهشی کشور. دایره المعارف آموزش عالی. جلد ۱. ص ۴-۸.
۱۴. کمالی، محمد باقر. (۱۳۸۵). تحقیقات مشارکتی، رهیافتها، تجربیات و پیشنهادها، فصلنامه روستا و توسعه سال نهم، ش ۴ صص ۲۴۷-۲۱۷.
۱۵. مطلق، معصومه. و ایرج، چرخچی. (۱۳۸۷). پژوهش نامه علوم اجتماعی، بهار ۸۷.
۱۶. معین، مصطفی. (۱۳۷۲). کار نامه آموزش عالی چشم اندازهای امید بخش و آسیب پذیریهای آن، فصلنامه علمی فرهنگی وابسته به وزارت علوم و تحقیقات و فناوری. دفتر نشر دانش. سال اول.
۱۷. هداوندی، سعید. (۱۳۸۳). پژوهش و پژوهش محوری در قالب بایدها و نبایدها، ماهنامه صنایع الکترونیک شماره ۱۰ صص ۳۵-۴۵.

ب- انگلیسی

1. Bernardin, J (1996). Academic Research Under Siege, Hum Res Man, Rev, (2), P.29-207.
2. Castle, S.D (1998). " Empowerment through Knowledge " , in : Castle, SD. (Ed.), Teacher Empowerment through knowledge liking Research and Practice for school Reform, paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, New Orleans, LA, 5-9 April.
3. Commission of the European Communities (2003) . " The Role of the University in the Europe of Knowledge", Available at : [ww. worldlii. org/eu/cases/ECCComm/](http://ww.worldlii.org/eu/cases/ECCComm/)

4. Haynes, B. & A. Haines (1998) . “ barriers and Bridge to Evidence Based Clinical Practice “ , British Medical Journal, 317, P.273-276
5. Hemsley-Brown, J.V(2004) . Facilitating Research Utilisation: a Cross-sector Review Of the Research Evidence “ , International Journal of Public Sector Management , Vol.17 No.6, P.534-52
6. Kortilk, W. J. & E.J. Bartlett & C.C. Higgins & A.H. Williams (2002) . “ Factors Associated With Research Productivity Of Agricultural Education Faculty” , Journal of Agricultural Education, Vol.43, No.3, P.110-116

